

Briuselis, 2016 01 26
COM(2016) 33 final

2013/0016 (COD)

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI

pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 6 dalį

dėl

**Tarybos pozicijos dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl geležinkelių saugos
(naujos redakcijos) priėmimo**

(Tekstas svarbus EEE)

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI

pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 6 dalį

dėl

**Tarybos pozicijos dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl geležinkelių saugos
(naujos redakcijos) priėmimo**

(Tekstas svarbus EEE)

1. PAGRINDINIAI FAKTAI

2013 m. sausio 30 d. Komisija priėmė išsamų šešių pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų rinkinį, siekdama, kad Europoje būtų teikiamos kokybiškesnės geležinkelių paslaugos ir jų pasirinkimas būtų didesnis.

Kad geležinkelis taptų patrauklesnis keleiviams ir kad būtų skatinama susisiekimui naudotis geležinkelių transportu, būtina gerinti paslaugų kokybę ir efektyvumą. Ribotos viešosios lėšos gali būti naudojamos veiksmingiau ir tvariau.

Minėtu dokumentų rinkiniu taip pat siekiama skatinti ES geležinkeliuose diegti naujoves, kad jie atitiktų naudotojų lūkesčius. To siekiama trimis skirtingais tarpusavyje susijusiais būdais:

- 1) atveriant šalių keleivinio transporto rinkas konkurencijai ir nustatant prievolę, kad dėl viešųjų paslaugų sutarčių būtų organizuojami konkursai;
- 2) didinant infrastruktūros valdytojų savarankiškumą, kad jie galėtų kontroliuoti visas esmines geležinkelių tinklo funkcijas, ir visiems užtikrinant sąžiningas sąlygas naudotis geležinkeliais;
- 3) didinant agentūros vaidmenį, kad ji taptų vieno langelio principu veikiančia įstaiga, išduodančia veiklos vykdytojams ES masto leidimus pateikti rinkai transporto priemones ir ES masto saugos sertifikatus.

Pasiūlymo

(dokumento COM(2013) 31 *final* – 2013/0016 COD) perdavimo

Europos Parlamentui ir Tarybai data:

2013 m. sausio 31 d.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonės data:

2013 m. rugpjūčio 22 d.

Europos regionų komiteto nuomonės data:

2013 m. spalio 8 d.

Per pirmąjį svarstymą priimtos Europos Parlamento pozicijos data:

2014 m. vasario 26 d.

Tarybos pozicijos priėmimo data:

2015 m. gruodžio 10 d.

2. KOMISIJOS PASIŪLYMO TIKSLAS

Pagrindinis Europos Parlamento ir Tarybos geležinkelių saugos direktyvos 2004/49/EB¹ išdėstymo nauja redakcija tikslas – supaprastinti saugos sertifikatų išdavimo geležinkelio įmonėms procesą. Jis apima perėjimą nuo dabartinės dviejų dalių sistemos [A dalies (išduodamos valstybėje narėje, kurioje geležinkelio įmonė pradėjo savo veiklą) ir B dalies (išduodamos kiekvienoje valstybėje narėje, kurioje geležinkelio įmonė ketina vykdyti veiklą)] prie visoje Sąjungoje galiojančio bendro ES saugos sertifikato.

Pasiūlyme taip pat peržiūrimas nacionalinių saugos institucijų vaidmuo ir atsakomybės tarp tų institucijų ir Europos geležinkelio agentūros (toliau – agentūra) paskirstymas. Remiantis pasiūlymu, nacionalinės saugos institucijos daugiau dėmesio skirtų geležinkelio įmonių, veikiančių jų atitinkamose valstybėse narėse, priežiūrai ir tokiai veiklai, kurią vykdant gali būti pravartus buvimas vietoje arba reikia vietos kalbos žinių (pvz., patikrinimams ir (arba) auditui atlikti). Agentūra turėtų stebėti nacionalinių saugos institucijų veiklą, veiksmingumą ir organizavimą, taip pat bendrą sistemos saugą.

Direktyva 2004/49/EB jau anksčiau buvo iš esmės keičiama. Kadangi vėl atlikta pakeitimų, aiškumo sumetimais Komisija pasiūlė direktyvą išdėstyti nauja redakcija.

3. PASTABOS DĖL TARYBOS POZICIJOS

2015 m. gruodžio 10 d. Transporto tarybos priimtu politiniu susitarimu pritariama pagrindiniams Komisijos pasiūlymo tikslams supaprastinti saugos sertifikatų išdavimo procesą. Tačiau politiniame susitarime tam tikrais aspektais nukrypstama nuo Komisijos pasiūlymo, konkrečiau, geležinkelio įmonėms, veikiančioms tik vienoje valstybėje narėje, leidžiama pasirinkti dėl saugos sertifikato kreiptis į agentūrą arba į šalies nacionalinę saugos instituciją. Kad ir kaip būtų, abiem atvejais galėtų vienoda tvarka ir sprendimo priėmimo kriterijai.

Be to, Tarybos pozicijoje:

- patikslinamas geležinkelio sistemos dalyvių vaidmuo ir atsakomybė, susiję su saugos didinimu, sugriežtinant nuostatas dėl atitinkamo geležinkelio sistemos dalyvių vaidmens plėtojant ir didinant geležinkelių saugą (4 straipsnis). Be to, Taryba mano, kad pagrindinė atsakomybė už saugų traukinio eksploatavimą turėtų tekti infrastruktūros valdytojams ir geležinkelio įmonėms ir kad jie turėtų būti įpareigoti sukurti saugos valdymo sistemas;
- patikslinama, kad agentūra atskaitinga už saugos sertifikatų išdavimą. Tekstas papildytas nauja konstatuojamąja dalimi (27 konstatuojamąja dalimi), siekiant priminti agentūros įpareigojimo teisinę sistemą ir pabrėžti, kad geležinkelio avarijų atveju labai svarbu visapusiškai bendradarbiauti su nacionalinėmis saugos institucijomis. Be to, Tarybos pozicijoje numatoma, kad agentūra yra visiškai atsakinga už savo išduotą bendrą saugos sertifikatą (10 straipsnio 6 dalis);
- pareiškėjams numatoma apeliacinė procedūra, atspindinti galimybę perduoti klausimą nacionaliniam teismui tuo atveju, jeigu nesutinkama su agentūros arba nacionalinės saugos institucijos priimtu sprendimu (10 straipsnio 12 dalis);

¹ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/49/EB dėl saugos Bendrijos geležinkeliuose ir iš dalies pakeičianti Tarybos direktyvą 95/18/EB dėl geležinkelio įmonių licencijavimo bei Direktyvą 2001/14/EB dėl geležinkelių infrastruktūros pajėgumų paskirstymo, mokesčių už naudojimąsi geležinkelių infrastruktūra ėmimo ir saugos sertifikavimo (OL L 164, 2004 4 30, p. 44).

- išsamiau apibūdinamas agentūros ir nacionalinių saugos institucijų bendradarbiavimas išduodant bendrus saugos sertifikatus. Į Tarybos tekstą įtraukta agentūros ir nacionalinės saugos institucijos skirtumų valdymo tvarka (10 straipsnio 7 dalis);
- pateikiama išsami informacija apie nacionalinių saugos institucijų priežiūros veiklą ir tai, kaip ji susijusi su sertifikavimu. Tiksliau, šia nauja nuostata (17 straipsnis) siekiama užtikrinti, kad naujoji saugos sertifikavimo procedūra nesumenkintų nacionalinių saugos institucijų vaidmens joms atliekant geležinkelio įmonių ir infrastruktūros valdytojų priežiūrą;
- numatomi Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su avarių ir riktų tyrimo ataskaitų struktūra (24 straipsnis).

Tarybos pozicija taip pat apima naujas nuostatas, susijusias su konkrečiais atvejais ir kai kurioms valstybėms rūpimais klausimais. Šios naujos nuostatos yra tokios:

- leisti valstybėms narėms pagal šią direktyvą įgyvendinamų priemonių netaikyti atsarginiams keliams;
- leisti ES nepriklausančių šalių veiklos vykdytojams pasiekti ES teritorijoje netoli sienos esančią stotį be saugos sertifikato;
- numatyti konkrečią agentūros ir nacionalinių saugos institucijų bendradarbiavimo prižiūrint nuo likusios ES izoliuotus tinklus tvarką;
- leisti nukrypti nuo įstaigų, atsakingų už prekių vagonų, kurie priklauso bendrai su ES nepriklausančiomis šalimis naudojamam prekių vagonų parkui, techninę priežiūrą, sertifikavimo sistemos;
- atlikus sąnaudų ir naudos analizę, leisti agentūrai sukurti priemonę, kuri padėtų susijusiems geležinkelio grandinės dalyviams keistis su sauga susijusia informacija;
- skatinti per infrastruktūros valdytojų ir geležinkelio įmonių saugos valdymo sistemas puoselėti tarpusavio pasitikėjimo, patikimumo ir mokymosi kultūrą;
- pabrėžti saugos kultūros puoselėjimo svarbą, konkrečiau, prašyti agentūros įvertinti saugos kultūros puoselėjimą, įskaitant pranešimų apie įvykius sistemą, taip pat prašyti Komisijos imtis atitinkamų priemonių remiantis agentūros rekomendacijomis.

Komisija mano, kad pirma minėtos nuostatos yra priimtinos, tačiau apgailestauja dėl šių Tarybos pozicijos aspektų:

- dėl perkėlimo į nacionalinę teisę pratęsimo nuo 2 iki 3 metų;
- dėl visų pakeitimų, susijusių su deleguotaisiais ir įgyvendinimo įgaliojimais, įskaitant sistemingą nuomonės nepateikimo nuostatos taikymą, kuris prieštarauja Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies antros pastraipos b punkto formai ir turiniui;
- dėl panaikintos valstybių narių prievolės teikti Komisijai aiškią ir tikslią informaciją apie direktyvų perkėlimą į nacionalinę teisę, įtvirtintos Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos 2011 m. spalio 27 d. bendrame politiniame pareiškime dėl aiškinamųjų dokumentų.

4. IŠVADA

Komisija mano, kad teisės aktą dėl geležinkelio sistemos saugos atnaujinti yra labai svarbu, siekiant įdiegti supaprastintą ir suvienodintą saugos sertifikavimo sistemą. Dėl to būtų iš esmės sumažintas didelis ES galiojančių nacionalinių taisyklių skaičius, ir, nemažiau svarbu, dideli valstybių narių saugos sertifikavimo procedūrų skirtumai.

Kompromiso vardan Komisija pritaria Tarybos priimtai pozicijai, kad Europos Parlamentas per antrąją svarstymą galėtų priimti galutinį tekstą, taip pat likusius penkis ketvirtojo geležinkelių dokumentų rinkinio pasiūlymus. Komisija mano, kad geležinkelių pramonės paslaugų kokybės, veiksmingumo ir konkurencingumo labai rinkos ir techninę dalis būtų naudingiausia priimti vienu metu.